

inquietud

PUBLICACIÓ QUINZENAL D'ESQUERRA

Redacció: Plaça Bestiar, 15

Sortirà els dissabtes

Administració: J. Montaña, 70

Preu de subscripció: 250 pessetes semestre

Preu del número solt: 20 cèntims

De l'Institut Municipal de 2.ª Ensenyança

La nostra opinió

Creiem arribat el moment d'intervenir des d'aquestes planes, tal com prometérem, en l'assumpte del Col·legi Municipal de Segona Ensenyança. I ho creiem oportú, ara que els estats apassionats d'uns i altres s'han acallat. Per aquest motiu hem retardat emetre la nostra opinió, perquè els punts de coincidència que hi haguessin pogut haver amb els grups o partits que apassionadament i incondicionalment discutien, més que l'Escola, la persona del director, haurien pogut fer confondre la nostra opinió serena, despullada de segones intencions i encaminada sols a la defensa de l'Escola, amb les conveniències i personalismes d'aquells altres.

El nostre silenci, amb curta visió o mala fè, ha estat titllat de col·laboracionista amb els detractors de l'Escola, per boca de qui n'ha sortit precisament més beneficiat. Quan es posseeixen arguments i proves i no s'empren per no donar un èxit a qui no se'l mereix i per a no minvar el prestigi de l'Escola, tothom qui es vanti d'estimar-la ha de saber reconèixer el valor d'aquest silenci; tothom, menys els que esperaven que sortíssim en defensa seva i els que confiaven amb nosaltres per a donar l'atac.

Avui, que per la causa que sigui, uns i altres, amb el seu silenci d'ara, sembla que donguin el problema per solucionat, nosaltres seguim creient que l'assumpte té les mateixes necessitats de coneixement públic, de depuració i organització, i per això ens permetem exposar el nostre criteri, donant una importància especial sobre el què hauria d'ésser i l'organització que hauria de tenir el nostre Institut Municipal. No cal dir que, en apuntar el què hauria d'ésser, cau per la seva pròpia base del que en el present està mancat.

Si algú pot aportar un resum concret d'aquesta tan debatuda però no solucionada qüestió, creiem sense compliments

que som nosaltres. Els que de bon principi ens hi interessàrem i havem seguit pas a pas sense fer acusacions ni defenses, fins que les dades i testimonis ens han ofert els fets despullats de tota passió personal i de tota conveniència de partit. Els que havem escoltat les explicacions dels que creuen imprescindible el director actual, com única salvació de l'Escola i dels que no el creuen ni necessari i li imputen tots els defectes de que adoleix la mateixa. Creiem que som nosaltres els que podem fer una exposició dels fets perquè els havem viscut. Els que havem assistit a les reunions tingudes a la mateixa Escola, invitats pel seu Director, on havem escoltat el senyor Vegué, els senyors professors, el doctor Canal (ex membre del Patronat de l'Escola) i els diferents elements que assistiren a aquestes reunions, on s'exposaren variats punts de vista i opinions sobre el funcionament passat i present i per a l'organització futura i on tots convinguérem que havia de diferir de l'emprada fins al present. Nosaltres som els que havem recabat l'opinió d'alguns pares d'alumnes i inclús d'aquests mateixos; els que coneixem, per haver-lo llegit, el reglament pel qual es regia el Patronat i les actes de les Juntes, pàl·lid reflexe del que allí passava; els que havem rebut la visita de significats elements de la capital que per a tractar d'aquest afer s'han desplaçat a nostra ciutat, advocant prop de nosaltres en defensa de l'Escola i que no han tingut més remei que reconèixer lo encertat de la nostra actitud i posició; els que havem conviscut amb l'Escola; els que en sabem d'ella més del que direm; els que sols lluitarem per l'Escola i per tot el que pugui aportar-li benefici; els que tenim per enemics d'ella tots els ofuscats que porten la qüestió en el terreny personal i polític i es mouen dins un pla incondicional amb criteri tancat.

Tots sabem que als fundadors de l'Escola no els empenyia la força de la necessitat cultural de nostra ciutat, ni el noble fi de crear una Institució d'ensenyament pels fruits de l'intel·ligència i del saber que el dia de demà podria donar. La política caciquista, que inconscientment donà vida a l'Escola, sols pretenia galonejar-se amb la paternitat d'una obra de les que en períodes electorals són un *tanto* més en la puntuació dels mèrits contrets. La Cultura, paraula màgica de les que omplen la boca en actes electorals on es desgranen tantes millores, sols portades a terme amb les caixes municipals, de la Diputació o de l'Estat i que els polítics se n'aprofiten per a pagar el vot amb la construcció d'un pont o d'una carretera dels que no se'l volen vendre.

Això, i sols això, induï a la creació de l'Escola Municipal de Segona Ensenyança, i la plasmació d'aquesta intenció és la frase, que s'ha fet cèlebre, del comptador municipal d'aquella època Sr. Buscarat (e. p. d.) quan es pretenia augmentar el pressupost massa migrat per al desenrotllament del nostre Institut Municipal. En tal ocasió digué: «Sí, sí; tot el que volgueu; però jo crec que ja n'hi ha prou amb una Escola que ho sembli; d'or xapat». Aquest és el criteri sustentat per la majoria dels dirigents de la ciutat.

La política creà l'Escola i la política ha estat el pitjor enemic que ha tingut sempre. I és que aquesta política té interessos creats i conveniències que ha de defensar, i per això quan ho ha cregut convenient ha posposat aquests interessos als de l'Escola.

I no tan sols s'ha sacrificat el prestigi de l'Escola, sinó també el de la direcció i el del seu professorat.

La primera víctima fou i ha continuat essent, fins avui, el seu Director, senyor Vegué. La seva assistència a actes amb els quals el poble no simpatitzava, i la seva pertinença a entitats talment oposades a les idees per ell públicament sustentades, feren minvar el concepte que d'ell el poble en tenia, i que mai deu deixar de tenir el Director d'un Institut d'ensenyament. Així mateix les hores passades quotidianament en llocs públics i po-

lítics que no gaudeixen de la simpatia popular, i on ell assistia creient segurament laborar per l'Escola i pels seus mitjans de vida, feien que la mateixa es ressentís de l'absència del Director, sorgint defectes que, en ésser discutits entre la Direcció i el professorat, establiren un dualisme que comprometé i desprestigià l'Institució, sense que el Patronat sabés imposar la solució necessària, que, al nostre entendre, era la que, en no ésser acceptada, motivà la dimissió del doctor Canal de membre del Patronat.

El Patronat, format sempre amb elements addictes a la política imperant, ha

procurat servir els interessos d'aquesta, i la majoria dels seus individus han pertenescut amb la mateixa estoïcitat i interès al Patronat que a una *mesa* electoral. La manca d'interès d'aquest Patronat es palesa en tota la vida de l'Escola, i sobre aquest, més que sobre ningú, pesa la responsabilitat de la situació lamentable en que avui es troba. Si el Director o professors es movien en un pla que no els corresponia i l'Escola adolia de defectes, el Patronat era qui tenia l'obligació ineludible de posar les coses en son lloc i procurar l'extirpació de les causes que els motivaven.

(Seguirà)

La Justícia, virtut social

La societat actual, basada en el sistema capitalista, amb totes les tares i defectes propis d'un estament supèrflu creat per conveniències i afavismes d'uns quants poderosos nascuts en bressol d'or que s'en han erigit posseïdors, el mateix que semi-déus, no té pas, en la seva estructura moral i material, res de sana doctrina, de bell idealisme i de pürs principis, sino que es recolza de la manera més descarada i desvergonyida sobre un empostissat podrit de falsos principis, desiguals i criminals, plens de maldat i de mentida.

Malgrat que en el seu sí hi conviuen els homes i les gents de tots els estaments socials, formant grups i col·lectivitats, sols uns quants erigits en superhomes són els que, amb el ceptre a les mans, porten les regnes de la col·lectivitat, sostenint amb tal motiu un *tinglado* estrany, amb lleis i sistemes dels més absurdes del món.

Lleis supremes, autoritat, ordre, forces vives, organització, moral, principis socials... Paraules; paraules rimbombants, convertides en mites i en fantasmes per a atemoritzar la gent, la gent de baix, la púrria social, que no té dret al banquet de la vida i és exclòida de la Societat.

Uns homes, vestits grotescament en nom d'uns principis que no existeixen i amb una autoritat i unes atribucions que ningú no els les ha donades, sinó

que se les han preses, clamen per la puresa dels homes, i amb l'espasa en una mà i les balances en l'altra, pretenen jutjar la consciència i l'ànima dels que aguanten els pilans de la falsa societat.

Aquesta poderosa minoria de la societat burgesa, que s'ha apoderat de la Humanitat, gelosa del seu privilegiat predomini, parla de Justícia, del mot sagrat de la Justícia, per a fer taula rasa al seu caprici i en el seu nom. I oh, paradoxa!, s'involucra el nom de la Justícia d'una manera llastimosa, quan la

Justícia, en l'estricta sentit de la paraula, és una cosa divina i perfecta i és una virtut social de les més magnífiques que dignifiquen l'home en tots els seus aspectes, morals i materials.

De segles i de segles que està acceptat com article de fe que la Justícia és sols patrimoni dels poderosos, per al bon govern del seu predomini, per a aguantar les llurs institucions de vergonya secular i fer subjugar talment com bèsties els estaments d'abaix, les multituds, el poble, el dia en que preté alçar el cap.

I la justícia que hom ens pinta i ens predica com un poder diví, immaculat i suprem a totes les lleis i a tots els jous i amb tracte recíproc a tots per un igual, de des dels que ceneixen corona d'or, fins el més miserable dels miserables, és tan sols instrument d'opressió i d'ignominia pels que creuen i obeeixen i són soldats de càrrega de la flamant societat burgesa.

No; la Justícia, la verdadera Justícia, en l'estricta sentit de la paraula, és sols dels justos, dels homes que tenen la consciència neta i el cor honrat.

La Justícia és del poble, de les multituds que, explotades i expoliades pels segles dels segles pels abassegadors de carn humana, la senten i en tenen tota la llur essència de la seva immaculada virtut perquè l'amen i l'estimen en tota la seva ànima, perquè sempre i a tothora en tenen fam i sed de la verdadera Justícia.

El poble, que per contrast de la civilització, viu exclòs de la Societat, sense furs, sense drets ni privilegis, i amb l'estigma més irritant, és l'únic que té dret a posseir-la. la Justícia; no la que ens pinten avui tapada d'ulls i exercida per monstres com Gallifet, Torquemada i els Fiscals de S. S. M. M., sino la verdadera, aquella que, predecessora de la lluita final, sobressortint de les runes fumejants encara de l'enderrocament del món, emprès per les ires populars, regirà els destins d'una Humanitat nova, on tots els homes seran regits pel mateix nivell, sense castes ni privilegis denigrants i separadors.

SALVADOR MAJÓ

SABATERIA
ROMAÑO

Especialitat en
Calçat a mida

Miquel Ventura

GRANOLLERS
Plaça Constitució, 30

Confiteria
Patisserie
Queviures

LA PALMA BAR

Café Express

Especialitat en pastes per al Te * Extens ▲ Sandwichs * Sodes * Xampany i Vins
assortit en bosses i caps de luxe per a regal ▼ GRAN ASSORTIT EN PANALLETES

Successors de Quirse Masana

Doctor Robert, 11 i 13

GRANOLLERS

inquietud a l'aquait

Candidats

En les properes eleccions tindran gran cartell els elements que hagin estat al carrer d'Entença.

Tots, menys els lladregots i els estafadors de quintes.

Més fulles

Un dels nostres redactors està d'allò més enfutismat. Aquest matí la lletera l'hi ha fet el salt i ha tingut de desdejunar amb xocolata desfeta. Aquesta desfeta ha estat la causa de que, seguint el costum establert en el nostre poble, hagi redactat unes fulles que, segons tenim entès, demà seran donades a la vindicta pública.

Radioients

En un dels nostres bars, on tenen instal·lada la ràdio, el dia del combat Giro-nés-Alf. Brown vàrem presenciar una escena molt divertida. Tot era soroll i xivarri, però així que començaren a radiar el *match*, el silenci tancà les boques de tots amb pany i clau. Un amic nostre protestà de no poder enraonar i de poc el deixen K. O. L'endemà, en el mateix bar radiaven un concert de música selecte i en demanar silenci, el nostre amic, per a poderne gaudir, va haver de deixar-ho córrer, perquè ja l'havien deixat *groggy*.

Venda d'infants

Denunciem a les autoritats corresponents que s'acaba de concertar un negoci vergonyós. Certs *individus* varen vendre un nen per sis mil pessetes.

Arribada triomfal

Sala de La Unió Liberal, plena de gom a gom. El senyor Ventós, des de l'escenari, electritza el públic amb frases retumbants; tothom segueix la seva exaltada verbola amb interès creixent; però els represen-

tants de la societat en la tribuna estan impacients: el senyor Pujol i Font, que també havia de pendre part en l'acte, encara no havia arribat. El senyor Ventós, però, anava *in crescendo*, i, en arribar al paràgraf aquell en que deia: «...companys, tingueu la seguretat de que l'adveniment de la república és imminent...» es va girar vers el nostre director i li digué en veu baixa: «Ja és aquí!» Estupefacció.

Però el que havia arribat no era la república, sinó el senyor Pujol i Font.

Religioses

El dia en que es celebrava la festa de Crist Rei vàrem anar a voltar pels nostres carrers per a veure les classes diferents de bànoves i cobrellits que usen els nostres volguts conciutadans. Després de l'inspecció, ens vingué als llavis aquell refrany tan conegut de: *Ni son todos los que están, ni están todos los que son.*

Augment de treball

Ens diuen que l'implantació dels gasos lacrimògens és deguda a una jugada del senyor Martí Creus.

Segons sembla, aquest senyor té una fàbrica de mocadors, i, com que el negoci no anava prou bé, i fins feia venir ganes de plorar, s'enginyà de manera que... bé, vaja, ja ens entenen, oi?

Carquinyolis Berenguer

Hem vist anunciat, per una casa de Caldes, «Carquinyolis Berenguer».

Nosaltres hem vist anunciades gorres Zamora, sabates Samitier, pantalons Xarlot i bigotis Jhon Gilbert.

Tot amb el nom de celebritats del seu art o del seu esport.

El què no coneixem és l'origen dels carquinyolis Berenguer.

Marxa la nau

A l'amic Ignasi Camps

Marxa la nau! Com una oca geganta, magestuosa neda a dins del port; feu-li pas, que ella porta l'esperança dels cors dels tripulants en son gran cor.

Marxa la nau! S'acaben les rialles; llàgrimes en els ulls; totes les mans s'alcen en l'aire, com si elles tinguessin el llenguatge millor per dir: *adeussiau!*

Marxa la nau! Els que en la terra es que- amb els ulls l'acompanyen fora port; [den, i mentre fuig, es va tornant petita fins que es perd més enllà de l'horitzó.

Quants tornaran del formiguer que porta? Quants triomfaran en el país somniat?... Ah! Quantes il·lusions han vist morir-se les terres llunyanes on condueix la mar!

Ample camí; camí de l'aventura, a on la nau s'hi gronxa, com bressol dels homes que, infantívols, esperancen trobà al final el seu pervindre hermós.

Adéu, amic! Ta joventut inquieta veurà nous pobles i nous horitzons, i sentirà la música del monstre de la mar, amb la seva gran remor.

Feliç, amic, els teus vint anys gloriosos tenen la força de fer teu el món; és tot teu, és tot teu, perquè tu el portes en el teu art, que t'ha embruixat el cor.

Per xò quan petgis les primeres terres, o en les hores de calma de la mar, arrenca del violí la cançó dolça que se saben de cor els catalans.

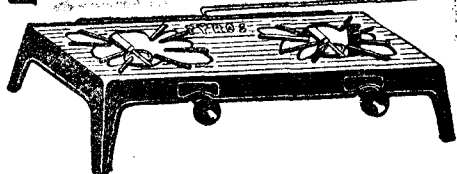
Llença a l'aire la veu de nostra terra, i que invisible arribi per l'espai per gràcia del teu art, curull de glòria, la dolçor melangiosa del teu plany!

VERGARA

En ocasió de celebrar La Unió Liberal la festa de la seva fundació i d'homenatge als seus fundadors, el pròxim número d'INQUIETUD serà extraordinari i constarà de 16 planes, enriquit amb profusió de gravats i fotografies.

Amb aquest motiu oferim les nostres planes a tots els socis que vulguin contribuir a l'homenatge a la Casa i als seus fundadors.

PYROS

Cuines a gas de gasolina

Netedat - Economia - Comoditat
Inexplosibles

Demostracions pràctiques a casa del representant per a Granollers y comarca

Pere Iglesias : Plaça Bestiar, 15

(MÀQUINES SINGER)

El meu vot

Sembla que els bisbes, arquebisbes i cardenals comencen a fer tremolar les seves panxes ubèrrimes i mantegoses, replenes de desitjos dictatorials. Des de les trones, més o menys gòtiques, van a començar la campanya. Ja s'han acabat aquells sermons de sucre candí amb cantarella i tot, que tenien la virtut de fer caure perles salabroses dels ulls de les *Hijas de Maria*. Aquelles mans molles i rodonetes, ja no es mouran lentament, fent i desfent figures geomètriques. Tot això ha passat a l'història. Des d'ara, per contes d'explicar la vida d'algun Sant, llançaran anatemes contra tots els partits polítics; blasmaran de les dretes i de les esquerres; diran que tot està putrefacte i s'ens oferiran heroïcament, estoïcament, per a salvar Espanya. Faran el sacrifici, que mai els hi podrem agrair prou, de volguer implantar la seva dictadura. Nosaltres, que abans que tot som partidaris de la igualtat, els oferim des d'aquest moment, el nostre, encara que modest, ajut.

¿Volen ésser dictadors? Doncs que ho siguin. Tothom hi té dret, a ésser-ne. S'han d'acabar les preferències. ¿No n'han estat i en són els militars? Ara, doncs, els toca el torn als capellans. D'aquí sis o set anys, quan la pesseta vagi a parells amb la lliura, llavors en podran ésser els del Ministeri de Foment; més tard, els d'Instrucció Pública; després, els de Treball, etc., etc. Justícia serà l'últim. Però si les coses no s'espantllen, ja li arribarà també el torn. Així tots estaran contents.

Això de monopolitzar la dictadura els militars, no està «ni així» de bé. Tots hi tenim dret a ésser-ne; fins els del ram de l'aigua, encara que només sigui una miqueta. Ademés, variant els dictadors, variaran els procediments.

El sistema dels militars ja el coneixem; ja no ens poden ensenyar res més de nou; han acabat les iniciatives. Avui dia, tothom es veu capaç d'empresonar governativament, de suspendre mitings, de recollir periòdics, d'exiliar sense fer soroll, de destituir, etc., etc. Els negocis de la Telefònica, dels petrolis, del ferrocarril d'Ontaneda a Calatayud, els Salts del Alberche, etc., etc., no ofereixen cap novetat. Són necessàries coses noves o almenys més espectaculars.

Ens fan falta uns altres dictadors que ens donguin plats més forts. El nostre estómac ha donat ja prova d'una gran resistència.

En el meu exaltament en pro de la dictadura clerical, m'imagino el que ens podrien fer disfrutar. ¡Que agradable seria la dictadura dels ministres divins! Dia per altre ens podríem delectar presenciant autos de fe. Com en altres temps que ¡ai!, ja no tornaran, en que Espanya

Política local

Seria difícil trobar una ciutat com la nostra on la política local tingués un mosaic tan variat, de color tan diferent i de combinacions tan estranyes. Si no fos pel que caracteritza el vell caciquisme, que procedeix d'una forma antiquada i poc noble, casi podríem classificar-la de política cubista.

Però no és així. Els procediments dels vells cacics no han canviat; es creuen que nostra ciutat és un envelat i que ells són l'orquestra, i que poden fer ballar el ball que ells vulguin, i no és ben bé així; també les orquestres es cansen i els instruments es rovellan, i quan es fan espifiades s'ha de plegar.

He comparat el procediment de la vella política amb una orquestra; vull dir que en l'avant-dictadura, quan un cacic comprenia que un seu admirador havia fet prou mèrits, li donava un càrrec, com si diguessim un instrument, i així es constituïa l'orquestra i així, en un moment donat, feien ballar el poble sense ni donar-se'n compte.

En nostra ciutat sembla que fan preparatius per donar un concert d'aquesta classe. Ara com ara només se sent algun instrument desafinat que pot acabar en un intent de ball; però no fóra gens estrany que a última hora haguessin de ballar els músics sols.

No sempre els mateixos procediments fan el mateix efecte; s'han de canviar, com els homes, o del contrari es corre el perill del ridícul.—CUC

Les ombres negres

No has vist, llegidor, les ombres negres? No les has vistes passar pel teu costat, i no t'han causat raresa i fàstic?

Si fas un xic de memòria, llegidor, sé que em diràs: Si que les he vistes; però no són ombres creades per la imaginació, són persones de carn i ossos com tu i com jo, però que actuen en la societat dels homes com ombres amb el cor negre com elles, apartant-se continuament de la «llum» vertadera, que radica en el fons del poble, perquè en llur actuació d'ombres poden semblar la discòrdia i el mal viure.

D'ombres de carn i d'ossos n'és ple arreu dels pobles, i per desgràcia al nostre també les coneixem una per una i sabem com actuen.

No donen mai la cara; perquè, com les ombres, no en tenen; tiren la pedra i amaguen la mà, signe del traïdor i el covard; continuament despedeixen «baba» que infecta, i per trenta diners es venen com un Judes. La delació i la confidència són el seu plat exquisit i distruten a cor ple de les misèries humanes.

Ombres del mal; ombres que viviu, com els corbs, de la infecció; que esteneu pels pobles vostre orgull: recordeu-vos que el poble no en vol d'ombres i que molts que s'han burlat del poble la seva fi ha estat la corda al coll i penjats a un pal.

M. FABREGAT

Després de Badalona... — Un document interessant

Copiem de *La Rambla de Catalunya*:

«La premsa de Barcelona ha dut la nova que dijous a primera hora de la tarda el general Despujol va conferenciar amb el cap del Sindicat Lliure, Ramon Sales. La premsa de Madrid i de les altres províncies explica el que el general Despujol va escoltar de llavis del cap del Sindicat Lliure; Retallem de «El Imparcial», de Madrid:

«Barcelona.—Esta noche ha visitado al gobernador el presidente de los Sindicatos Libres, Ramon Sales, para protestar de los sucesos ocurridos hoy en Badalona.

Insistió en sus puntos de vista, que se han hecho públicos anteriormente, de que si las autoridades no aseguran la libertad del trabajo, los obreros que quieren trabajar se defenderán por sí mismos, repeliendo las agresiones en forma adecuada.

Hizo ver el peligro que esto representa y que traería de nuevo otra época de terror a Cataluña.»

era una bassa d'oli i vivia tan i tan feliçment, passarien els condemnats al foc tots contents perquè temps a venir els farien sants i fins els posarien en els calendaris de la xocolata Juncosa. L'oloreta de carn rostida ens arribaria delicadament al nas, ens alimentaria i llavors s'abaratirien les subsistències. Si algun pres no volgués declarar, res d'imitar l'antiquat *Don Heraclio*. Fa dos cents anys es varen patentar uns aparells que tenen la virtut de fer enraonar. A vegades, però, sempre sense volguer, enso-

ren la neurella o bé trenquen algun os del pacient, però això no té importància. Es fan pagar dos rals d'entrada, que resultaria més barat i més humà que no pas anar a veure curses de braus, i llavors hi hauria superàvit veritat.

En fi, no trobeu que els capellans ens poden oferir espectacles molt més agradables que no pas els militars? Doncs és necessari ajudar-los, perquè aquest esboç que he traçat sigui un fet, ja que les eleccions són un *cuento chino*.

ESCOBAR

Política catalana

COMENTARI POLITIC

La situació és més clara que mai

Comparant el panorama polític del catalanisme d'abans de la vergonyant dictadura Primo-Anido, S. A., amb l'actual, hom comença a tenir esperances de que el plantejament del plet català s'ha enfocant encertadament.

Sortosament hem arribat a un moment en que sembla que aquell catalanisme sentimental i pairalista que va tenir la seva plasmació ideal en els «Pomells de Joven-tut», ja no és tan fàcil que rebroti (compte amb «Palestra»!) amb el seu radicalisme verbal i covard, la tàctica del qual era cridar visques i moris i cantar els Segadors, mirant, però, sempre pel cantó que es podria escapar més aviat, quan vinguessin les garrotades. Aquest sistema era considerat, uns quants anys enrera, el més indicat per treballar per l'alliberament de la Pàtria opresa. Fou per aquest motiu que els bons pairalistas, que durant la primera dictadura es tancaren a casa seva, i no es volgueren comprometre, titllaren de desequilibrats els únics que amb tot l'entusiasme i amb l'esperit de sacrifici necessari, continuaren treballant clandestinament pels ideals volguts i noblement sentits, els esforços dels quals culminaren a Prats de Molló, on uns centenars de catalans a les ordres del venerable Avi, rehabilitaren el nom de Catalunya davant tot el món. Ara bé, hi ha hagut partits catalanistes que han intentat treure importància a l'actuació d'En Macià i els altres exiliats, i fins han tingut la gosadia de dir que desconeixien el programa d'aquest home, ja vell per l'edat, però amb l'empenta i varonil decisió d'un jove, i procurant amb això desorientar la massa important que segueix amb tota la confiança l'orientació donada per Macià, l'actuació del qual ha de merèixer, si més no, el respecte de tots els catalans.

Fins ara la majoria dels obrers havien restat al marge de les lluites nacionalitàries degut als desenganys rebuts per la política seguida pels partits burgesos catalanistes; però avui, gràcies a l'experiència d'aquests set anys d'escarni per la ciutadania i la llibertat, el contacte en les inhumanes presons i en l'exili, les penaltats sofertes, tan corporals i econòmiques com en la dignitat d'homes que no concibeixen l'esclavitud ni individual ni col·lectivament, han fet possible la formació de nuclis obrers, portant el comú denominador de catalanitat; s'ha humanitzat el catalanisme, fent possible la grandiosa campanya de solidaritat per l'alliberament dels presos per delictes polítics i socials i pel retorn dels exiliats. Gràcies a la influència dels partits burgesos que apuntalen el règim (entre ells la Lliga Regionalista Monàrquica), l'amnistia social no ha estat concedida com era de justícia i ha pogut ésser segregat En Macià i retornat a l'exili; cal no defallir i continuar

Hi ha molta gent interessada en fer córrer que la situació política d'Espanya és confusa i embolicada de tal manera que no s'en pot treure l'entrellat ni s'albira cap solució per a sortir-se'n amb fortuna.

La caiguda de Primo va ésser un sotrac molt gros que féu trontollar tot l'edifici del qual ell n'era un absurde i grotesc puntal, però aquest perill d'enrunament no fa pas caòtica la situació política del país, sino molt al contrari. El perill ajunta tots els fidels servidors en un sol bloc que s'apressen a reparar els desperfectes, amaldament abans de la catàstrofe haguessin estat uns cordials enemics, turmentats per les enveges i les rancúnies més inconfessables. El perill de que s'estronqui el "grifo" fa que tots llencin el "vaso" per a procurar que l'aigua de les set virtuts segueixi rajant a dolls.

A l'altra banda d'aquest grup, tan disciplinat i tan plè d'abnegació, hi han els partidaris d'un total renovellament que així mateix abans del fet trasbalsador eren dividits en petites fraccions unipersonals, carregades de bizantinismes ineficaços i amb un romàntic desig de revolució que feia somriure benèvolament els rectors de tots els pobles.

Abans, també, de les files adversàries a l'estat de coses tradicional, en sortien els impacients i els murrís que s'acostaven al foc que més escalfa per mor de guanyar unes eleccions; i de les hosts benavengudes s'en destacaven, de tant en tant, però en menor escala, els atrabiliaris i els incontinentes que sentien la pruija de fer "un acte" cada cinc minuts.

Hi havia, demés, — i aquests sí que augmentaven de debò el confusionisme — els que als dos termes d'un dilema sabien contestar amb un tercer terme màgic, mirall per a caçar atoses i fugida elegant per a tapar defeccions i traïdories.

De tot hi havia en la vinya del Senyor i tothom era el primer a l'hora de sacrificar-se per la pàtria i caçar una acta o una casaca o una simple medalla de regidor. Hi havia tant de tot, que els oportunistes podien fer impunement tota mena de cabrioles sense cridar l'atenció a ningú, perquè el fet era repetit a cada moment amb una perseverància exemplar.

Aquesta era la "clara", la "diáfana" situació política d'abans, que segons qui troba a mancar, pel que es veu, quan tan compungit s'exclama per l'actual estat de la política, tan "confús i embolicat".

Creiem de bona fe l'esperverament d'aquestes persones, actors o espectadors de la comèdia política espanyola dels darrers temps.

Es tan astorador el fet de que a mitja representació hagi sortit a l'escena un personatge inconegut i atabalador, declamant meravellosament el seu paper d'"Opinió Pública", — que no era a l'obra — que compremem i justifiquem la confusió dels altres actors i comparses, avesats a dir el seu paper de memòria. Però creiem sincerament — des de la nostra butaca d'espectadors — que l'obra guanya en claredat i que els personatges se situen en el seu ver lloc, d'ençà que el novell actor ha pres possessió del seu paper d'heroi, que — com hem dit — no era a l'obra.

E. SARROCA

fent sentir la nostra veu fins que reixes i fronteres siguin obertes a tothom.

No podia ésser d'altra manera, ja que uns problemes de llibertat i justícia com les reivindicacions obreres i les de Catalunya, per força s'havien de comprendre i ajudar. Naturalment que els obrers no engruixiran els rengles dels partits burgesos, ja que ells no poden oblidar mai la seva condició de proletaris. Per aquest motiu hom considera molt oportuna l'actuació del Centre Català d'Esquerra que fusionalment elements de l'Estat Català i del Socialisme Català, quedarà convertit en un Partit Obrer Catalanista. Cal remarcar que el Partit Polític Obrer i Camperol, com a

fidel seguidor de les doctrines de Marx, no pot restar indiferent davant la lluita del dret dels Pobles a governar-se ells mateixos.

Es per això i l'encertada actuació dels representants dels partits catalanistes a San Sebastián, ajuntant-se amb l'oposició republicana d'Espanya, amb el complet reconeixement de les reivindicacions catalanes, que dèiem al principi d'aquestes ratlles que hom comença a tenir esperances de que el plantejament del Plet Català s'ha enfocant encertadament.

JORDI ROBERT

(De «Opinem», de Sitges.)

Exhibicions de generals

Amb la mort de l'últim capità general de l'exèrcit, En Valerià Weyler, s'han fet tota classe de comentaris i descripcions per part de la premsa, sobre l'història i actuacions del general finit fa poc.

La nota culminant són unes declaracions que l'esmentat general donà als periodistes durant el curs d'aquesta segona dictadura. Deia, entremig d'elles: «Els militars havien d'estar amb l'exèrcit als quarters; tot general que es pronunciés com a dictador hauria d'ésser passat per consell de guerra i afusellat». Amb aquestes paraules sembla que deixava dit quelcom perquè quiscuna personalitat del seu congènere s'hi entengués. Hem de tenir en compte, tot i això, que En Weyler fou condemnat amb una gran multa de resultes d'aquells fets anomenats de «Sant Joan».

Aquell exterminador de cubans, dominicans i altres moradors d'ultramar, durant l'última meitat del passat segle, tenia raó en reprovar als no menys exterminadors d'espanyols del primer terç del segle actual. Em refereixo a aquells causants d'assassinats: Martínez Anido-Arlegui, que durant la seva actuació a Barcelona de governador civil i quefe superior de policia respectivament, tacaren de sang els carrers de la ciutat, valguent-se de la promulgació de la llei de «fugues», atemptant contra la vida de les masses obreres per mitjà de la força pública i en plena nit.

Tot això no fou més que el pròleg d'una desfilada de noms tan inoblidables com Primo de Rivera, Barrera, Milans del Bosch i altres de la plebs civil que els ajudaren a fer el pas; i les seves exhibicions han quedat prou remarcades en la memòria dels deportats, presos governatius, multats extra-reglamentàriament i en la de tots pel daltabaix de l'hisenda...

Després d'estar la cosa prou embollicada i prou crítica, feia falta un talent, un bon governant que formés el govern de transició, o que fes el «pont» per anar a la normalitat; i fou el general Berenguer l'encarregat d'això, d'això i molt més, si continua actuant en l'esdevenidor. A més no se li poden treure mèrits,

si tenim en compte aquells fets gloriosos d'Anual, Monte Arruit, etc: que tantes llars ompliren de pena i de dolor.

Amb l'ocupació del poder per En Berenguer, hem vist fer exhibició d'una tanda no menys inoblidable de generals que ja està donant funestes conseqüències: Marzo, Mola, Despujol i coronel Toribio. Aquests últims, distingits com

segrestadors de ciutadans (Macià i Granier-Barrera) i les detencions, persecussions, empresonaments i altres calamitats posades en boga pels esmentats prohoms, segueixen a l'ordre del dia; i, en lloc d'anar sostenint el prou corromput règim, van en camí cada dia més d'acabar d'enfonsar-la.

MAGÍ VALLS

CLIXES

Cops de roc als vidres

Tots Sants. Dol de tintoreria. Llàgrimes condensades.

Per Tots Sants va inventar-se la botifarra negra, els trajos de comissionistes de caixes d'animetes i el regadiu.

Tots Sants. Una vidueta pica l'ullet a un jove per sota el mocador amb el qual s'eixuga les llàgrimes.

Tots Sants. Cites al cementiri. Damselles enriolades. Joves chistosos, pocasoltes i esportmans.

Tots Sants. Les dames d'Estropajosa es donen cops de puny al pit. Són lletges i mal formades.

Les solterones i noies que han perdut l'esperança de trobar xicot passen el rosari. El rosari el va inventar una solterona.

Construcció i Venda de MOBLES

RAMON POUS

Plaça Capità Ostàriz, 1

Visitar aquesta casa, és comprar

Garantia en els treballs d'encàrrec

Tots Sants. Els poetes han cantat aquesta data. Silenci... Solitud... Tristor...

Els poetes són uns neurastènics enterrats pel misticisme i perseguits per la fantasia. Són uns al·lucinats o uns irònics.

Tots Sants. «Silenci»... El mercat de Calaf. Mainada que crida. Damselles que riuen. Joves que canten.

Tots Sants. «Solitud»... Tot el poble fa acte de presència. Es un envelat sense envelat i sense música. Es la festa major de l'hivern. Escenes de «ball de deu». Concert amb obligats de cornet amb sordina, per la gent sentimental.

Tots els nínxols porten corones. Sembla una festa organitzada per la U. M. N.

Tots Sants. «Tristor»... Rialles. Flors. Xafarderisme. «Don Juan Tenorio» de bracet amb una castanyera atrotinada. Els fantasmes i ressuscitats prenen café en un jardí de castanyers bords.

«Silenci... Solitud... Tristor»...

Castanyes... Panallets... Licor.

Sinceritat. Acudit de clown de tercera categoria. Un plat de vedella amb suc de mitjons. Lletres peludes sobre paper secant.

Sinceritat. Una farsa entre bastidors. Crits de traspunt professional. Argument de fulla dominical. Pifiades de cornet esquírol. Orientacions de generals amb cara de bons xicots. Pendonistes de la U. P.

Sinceritat. Informacions tendencioses. Assumptes Casa Bressol. Cantadors de misses de festa major. Promotors de l'Eucarística. Pendonistes de Combregar general.

Sinceritat. Complots maquiavèlics. Vistes i cartetes truculentes als conferencians. La paella a l'ordre del dia.

Sinceritat. Conferència d'Esquerres. Sinceritat. Orfes de la U. P. criats per la dida seca de la primera dictadura.

Sinceritat de Tots Sants. Tuf pestil·lent de matèria putrefacte.—ROBESPIERRE.

RÓTULS CRISTALLS

Papers de fantasia

Especialitat

en imitacions de

marbre i fusta

Miquel Soto

PINTOR DECORADOR

PREUS ECONÓMICS

Carrer de Girona, 96

GRANOLLERS

DE CASA NOSTRA

Una excursió a Girona

El passat diumenge, dia 2, nostre grup esperantista anà a visitar Girona, invitat pel grup «Geronó Espero» de l'immortal ciutat.

En el tren que surt a les 6'39 del matí, sortírem en nombre de 66, entre esperantistes i llurs famílies. Arribàrem a les nou i minuts a Girona, anant seguidament a deixar els equipatges a l'Ateneu Ferroviari, local dels esperantistes gironins. Seguidament, anàrem a visitar el més notable de la ciutat.

A les onze es donaren dues conferències a l'esmentat local; la primera, a càrrec del Sr. Josep Coll, qui llegí la ressenya, tal volta un xic massa detallada, de l'últim congrés esperantista nacional celebrat a Oviedo; i l'altra pel senyor Delfí Dalmau, director del Liceu del mateix nom, de Barcelona, disertant sobre el tema «Significació del moviment esperantista mundial».

El dit senyor, si bé féu una brillant defensa per l'expandiment de l'idioma auxiliar Esperanto, es serví de raons ben poc adients amb l'ètica i companyerisme, resultant, algunes de les seves apreciacions en respecte el parlament del senyor Coll, un xic molestes i pedants.

Amb tot, la festa anà bé i tothom disfrutà; els únics que, donada la mala organització per part dels gironins, tal volta no disfrutaren gaire, foren els equípners que vingueren amb nosaltres per tal de fer un partit de futbol amb l'equip del grup de Girona, ja que es trobaren sense contrincants, puix que l'hora de començar el partit era a dos quarts de tres i no es presentà ningú fins a les quatre, quan ja començava a fosquejar.

Després del futbol, ens traslladàrem a

l'Ateneu Ferroviari, on el senyor Francesc Vila, fervent esperantista, recità, d'una manera mestre, vàries poesies en Esperanto, essent llargament aplaudit.

Un cop finida la recitació per part del senyor Vila, s'organitzà un ball de quintet que durà fins a les vuit, hora justa per a anar a l'estació; si bé abans fórem obsequiats pels companys de Girona amb un ví i pastes.

El viatge transcorregué en mig de la més sana alegria, succeïnt-se unes a altres les cantades i proves de satisfacció.

UN QUE HI ERA

Diumenge, dia 26, tindrà lloc la festa d'aniversari de la fundació de La Unió Liberal i a honor dels seus fundadors.

Sense poder anticipar el programa detallat avancem que la festa constarà d'un vermut i un banquet, d'un acte a la tarda en el qual hi prendran part elements destacats en el camp liberal de la ciutat i de casa nostra i els nens i nenes de les nostres escoles. A la nit es celebrarà una vetllada teatral, iniciant la seva actuació el nou Quadro Escènic de la Casa, amb l'obra de Santiago Russinyol «Llibertat!»

CRÒNICA

Suscripció Pro Filla d'En Nakens

Fent-se ressò del crit fet per la premsa d'esquerres de tot Catalunya, INQUIETUD s'honora en obrir una suscripció per a portar l'ajut, que tots els que ens diem esquerristes tenim el deure de contribuir-hi, per a la filla d'aquell home il·lustre que tant lluità en la defensa de les classes oprimides. Aquell home digníssim, que, de volguer cooperar amb la brutícia que ja llavors regnava en els poders

d'Espànya, hauria obtingut una fortuna immensa, assegurant el pervindre dels seus fills, preferí lluitar per una causa justa, deixant als seus fills, com únic patrimoni, un dels noms més honorats i dignes.

INQUIETUD	5 — ptes.
A. Ventura	2 — »
Ribes	1 — »
Joan Cuch	0 50 »
A. Soler	2 — »
Quirse Pellicer	2 — »
Josep Valls	3 — »
Magí Torrent	1 — »
Jacint Riera	3 — »
«Robespierre»	1 — »
B. Pedragosa	1 — »
«Amic»	1 — »
«V. Pi»	1 — »
«Juda»	1 — »
Escobar	1 — »
Total	25 50 ptes.

Segueix oberta la llista de subscripció.

Publicacions rebudes

«El Federal», de Sabadell; «Lluita», de Mollet; «Acción Cultural», de Sabadell; «La Luz del Porvenir», de Sabadell; «El Eco de Badalona»; «Montseny», de Sant Celoni; «Opinem», de Sitges; «Butlletí de la Societat Iris», de Mataró, i «Diari de Vic».

Escola de Música

Demà, diumenge, a les onze del matí, es celebrarà, a la Biblioteca Popular, la festa de repartiment de premis als alumnes de l'Escola Municipal de Música corresponent al curs 1929-30 i obertura del curs present.

Per a aquesta festa estan invitades les Autoritats, societats recreatives i culturals i la Premsa local.

Imp. Garrell : Clavé, 25 : Telèfon 23 : Granollers

Pompes Fúnebres "La Victoria", S. A.

Aquesta Empresa s'encarrega de tota classe de serveis funeraris, ajustant-se a les disposicions senyalades per la Llei de Sanitat

Tots els serveis són realitzats amb tota cura i promptitud i a preus més reduïts que no en cap altra funerària

Te a disposició del públic varis Autos Cotxes fúnebres marca «Hispano» per al trasllat de restes mortals

Extens assortit de Corones

Pensaments * Cintes * Creus * Angels i altres objectes funeraris

Servei Permanent

Carrer de Barcelona, 30

◆ Telèfon 115 ◆

GRANOLLERS

**Demaneu sempre
Sempre!...**

Cervesa Damm

Orange Crush

Ah...!

i Gaseoses CLOTET

GRANOLLERS

Plaça Guimerà, 20 : Telèf. 74

Vda. de Joan Montaña

Anís La Perla del Vallès

ALCOHOLS

ANISSATS

LICORS

J. Montaña, 72 : Telèf. 53 : Granollers

LA DONA ELEGANT

vesteix a l'acreditada

CASA MONTAÑA

Plaça Constitució, 36

Crespons: Llanes

Sueters de Seda

i totes les

Novetats per a la present temporada